

ФИНАНСОВ МЕМОРАНДУМ¹

Европейската комисия, наричана по-долу за краткост **“КОМИСИЯТА”**, действаща за и от името на Европейската общност, наричана по-надолу **“ОБЩНОСТТА”**,

от една страна и

Правителството на Република България, наричано по-надолу **“ПОЛУЧАТЕЛ”**,

от друга страна,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Мярката, спомената в чл.1 по-долу, ще бъде изпълнявана и финансирана с бюджетни средства на ОБЩНОСТТА в съответствие с условията, предвидени в този Меморандум. Техническата, правната и административна рамка, в която мярката, посочена в чл.1 по-долу ще бъде изпълнявана, е описана в “Общите условия”, приложени към Рамковото споразумение между КОМИСИЯТА и СТРАНАТА-ПОЛУЧАТЕЛ, и допълнена от разпоредбите на този Меморандум и анекса “Специални разпоредби” към него.

ЧЛЕН 1 – ЕСТЕСТВО И ПРЕДМЕТ

Като част от програмата си за помощи ОБЩНОСТТА ще подпомогне финансирането на следната МЯРКА:

Номер на програмата:

BG 2004/016-783

Заглавие:

Програма ФАР за трансгранично сътрудничество между България и Румъния за 2004 г.

Срок на действие:

до 30 ноември 2006 г.

ЧЛЕН 2 – АНГАЖИМЕНТ НА ОБЩНОСТТА

Финансовото участие на ОБЩНОСТТА се определя на максимум **8 млн. евро**, наричано по-долу за краткост **“ПОМОЩ НА ЕО (Европейската общност)”**.

ЧЛЕН 3 – ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ И ИЗТИЧАНЕ СРОКА НА ДЕЙСТВИЕ

За настоящата МЯРКА, ПОМОЩТА НА ЕО ще бъде валидна за договаряне **до 30 ноември 2006 г.** при условията на този Меморандум. Всички договори следва да бъдат подписани до тази дата. Тази част от средствата от ПОМОЩТА НА ЕО, която не е договорена, няма да бъде предоставена.

¹ Структурата на Финансовия меморандум е както следва: 1. заглавни страници, където се споменават съответната държава, сума и отговорна институция; 2. Рамково споразумение, включително Приложение А и Б, Приложение В – Специални условия (текстът на приетото Финансово предложение, който започва с Описание и цели и по-нататък), и Приложение Г – “Прозрачност и публичност”.

Крайният срок за усвояване на ПОМОЩТА е **30 ноември 2007 г.** с изключение на проект BG 2004/016-783.01, при който крайният срок за усвояване е **30 ноември 2008 г.** КОМИСИЯТА може, при изключителни обстоятелства, да разреши съответно удължаване на периода за договаряне или срока за извършване на разплащанията, при условие че това е поискано своевременно и е аргументирано от ПОЛУЧАТЕЛЯ. Този Меморандум престава да бъде в сила с изтичането на срока за разплащане на ПОМОЩТА. Всички средства, които не са изразходвани, трябва да бъдат върнати на Комисията.

ЧЛЕН 4 – АДРЕСИ

Кореспонденцията, свързана с изпълнението на МЯРКАТА, в която се посочва номера и наименованието на МЯРКАТА, трябва да се изпраща на следните адреси:

За ОБЩНОСТТА:

Делегация на Европейската комисия в България
ул. “Московска” № 9
п.к. 668
1000 София
България
Тел.: (+359 2) 933 5252
Факс: (+359 2) 933 5233

За ПОЛУЧАТЕЛЯ:

г-н Милен Велчев
Министър на финансите
ул. “Раковски” № 102
1040 София
България

ЧЛЕН 5 – БРОЙ ОРИГИНАЛНИ КОПИЯ

Този Меморандум е съставен в два еднакви екземпляра на английски език.

ЧЛЕН 6 – ВЛИЗАНЕ В СИЛА

Този Меморандум влиза в сила на датата, на която бъде подписан и от двете страни. Никакви разходи, направени преди тази дата, няма да се покриват от ПОМОЩТА НА ЕО.

Приложенията са неразделна част от този Меморандум.

Изготвен в

Изготвен в

Дата

Дата

За ПОЛУЧАТЕЛЯ

За ОБЩНОСТТА

.....
.....

.....
.....

Приложение

1. Рамково споразумение (с неговите Приложения А и Б)
2. Специални условия (Приложение В)
3. Прозрачност и публичност (Приложение Г)

ПРИЛОЖЕНИЕ “В” КЪМ ФИНАНСОВИЯ МЕМОРАНДУМ

СПЕЦИАЛНИ УСЛОВИЯ

1. ОБЩИ ЦЕЛИ, ОПИСАНИЕ И УСЛОВИЯ

Общи цели на програмата

- Да поощрява добрите съседски взаимоотношения и стабилността в граничните райони на страните от централна и източна Европа чрез финансиране на проекти, които ще донесат осезаеми ползи за районите и общините от двете страни на границата;
- Да насърчава сътрудничеството между граничните райони на двете страни, като им помага да преодолеят специфичните проблеми при развитието, които могат да възникнат от тяхната позиция в националната икономика, в интерес на местните общности и по начин, съответстващ на опазването на околната среда;
- Да поощрява създаването и по-нататъшното развитие на системи за сътрудничество от двете страни на границата и да установява връзки между тези системи и по-мощните мрежи за сътрудничество на Общността.

Конкретните цели и резултати са отразени в следните приоритетни области:

- Да се развие транспортната инфраструктура и достъпността чрез рехабилитация на подходен път до ГКПП Никопол – Турну Магуреле (проекти BG 2004/016-783.01 и RO 2004/016-784.01.01) и чрез подобряване на достъпа до ГКПП при Раст (проект RO 2004/016-784.01.02);
- Да подобри и изпълни съвместно управление на трансграничните подпочвени води в Добруджанския регион (проекти BG 2004/016-783.02 и RO 2004/005-784.01.03);
- Да изгради гъвкав механизъм за финансиране на така наречените малки проекти и дейности “хора за хора” в сферата на социално-икономическото развитие (местно икономическо развитие, обучение и заетост, повишен поток на информация и комуникация, културен обмен, медийна подкрепа и т. н.) с двустранен ефект (проекти BG 2004/016-783.03 и RO 2004/016-784.01.04).

За да се подготви пакет от готови проекти и да се подобри програмирането и управлението на проектите в областта на програмите за трансгранично сътрудничество, дейностите, финансирани за българската страна, включват инструмент за подготовка на проекти (проект BG 2004/016-783.04).

СПД приоритет 1: Подобряване на инфраструктура

ФАР BG-2004/016-783.01.01: “Рехабилитация на път II-34 Плевен-Никопол” (4,9 MEUR)
--

Понастоящем основните КПП между България и Румъния по поречието на р. Дунав са Русе/Гюргево мост, фериботите при Видин/Калафат и Оряхово/Бекет.

След 1992 г. транзитният и локалният трафик са повишени значително. За да улеснят свободното движение на хора и стоки между двете държави, българското и румънското правителства са подписали двустранни споразумения за подобряване и модернизирание на съществуващите гранични пунктове и свързващите подходни пътища.

Строителството на ГКПП Никопол и фериботния комплекс Никопол – Турну Магуреле тече по програмата ФАР-ТГС за 2002 г. След рехабилитацията пътната отсечка II-34 Плевен – Никопол (от км 0 до пресичане с път I-3 при км 44+710) ще се превърне в модерен подходен път към фериботния комплекс. Главно два града, Никопол и Плевен, ще са облагодетелствани от изпълнението на предложения проект.

Огледалният проект от румънска страна “Подобряване на движението до граничен контролно-пропускателен пункт Турну Магуреле – Никопол чрез първична рехабилитация на участък DJ 546 между км 4+000 и км 40+000” е включен в програмата ФАР-ТГС за 2004 г.

Настилката на пътя от Плевен до Никопол е в лошо състояние и има слаби експлоатационни характеристики. Пътят поема трафика от град Никопол към централните и южни части на България.

Съгласно проведените проучвания от Централната лаборатория за пътища и мостове – София за 10 годишен експлоатационен период, необходимите модули на еластичност следва да бъдат минимум 250 МРа при оразмерително осово натоварване от 11,5 т/ос и при интензитет $Re = 277$ ОА/ден.

Пътният участък е проектиран за скорост от 60-80 км/ч. и има 7/10.5 м. и 6/9 м. широчина, като преминава през шест села (Коиловци, Мечка, Асеново, Дебово, Муселиево, Жернов). В проекта е включена и рехабилитация на 4 големи съоръжения.

По-голямата част от рехабилитацията включва укрепване на съществуващата настилка чрез полагане на асфалтово покритие с различна дебелина, зависеща от състоянието на настилката. Рехабилитацията на пътя включва също така дейности по отводняване на повърхностните води, ремонт на пътните банкети, пътна маркировка, подмяна, ремонт или доставка на нови пътни знаци, предпазни мантинели и бордюри.

Проектът ще финансира също така и супервизията по строителните дейности.

ФАР RO-2004/016-784.01.01: “Подобряване на движението до граничен контролно-пропускателен пункт Турну Магуреле – Никопол чрез първична рехабилитация на участък DJ 546 между км 4+000 и км 40+000” (3.7 MEUR)

Реализацията на граничния контролно-пропускателен пункт Турну Магуреле (Румъния) – Никопол (България) ще допринесе за увеличаване на движението в граничния регион, това предполага нуждата да се осигурят по-добри условия за транзитно движение.

Транспортната инфраструктура от двете страни на границата се нуждае от рехабилитация на шосейните платна най-вече поради увеличението на трафика. През 2004 година откъм румънската страна ще започне строителна дейност по изпълнението на инвестиционния проект “Индустриален парк Турну Магуреле”, който ще допринесе за увеличаване на икономическата дейност в областта. В тази област румънското правителство ще стартира и изграждането на ВЕЦ Ислаз на река Олт близо до вливането ѝ в река Дунав.

Проектът *“Подобряване на движението до граничен контролно-пропускателен пункт Турну Магуреле – Никопол чрез първична рехабилитация на участък DJ 546 между км 4+000 до км 40+000”* започва от градските граници на Турну Магуреле, преминава през общините Литя, Сегарчеа Вале, Лунча, Слобоция Миндра и Плопии Славитести до окръг Олт, свързвайки се с Европейски път Е 70. Понастоящем пътят се нуждае от спешна рехабилитация, тъй като е увреден от движението, времето с цикличното замразяване и размразяване през зимата и прекалената горещина през лятото.

За този проект са изработени: предпроектно проучване, оценката на въздействието върху околната среда, техническият проект. Необходимите одобрения, споразумения и разрешителни също са получени.

ФАР RO-2004/016-784.01.02: “Подобряване на свързващата инфраструктура при ГКПП Раст-Лом” (3.0 MEUR)

И двете области Долж (Румъния) и Монтана (България) са изостанали в икономическо и социално отношение поради тяхната отдалеченост от националните икономически центрове. Двата гранични района са характеризират с висока безработица, ниски доходи, прекалена зависимост от земеделие, ниско ниво на индустриална дейност и свръхзависимост от западаща производствена дейност. В това отношение, подобренията в транспортната инфраструктура могат да доведат до по-лесен достъп към граничния регион и да направят транс-граничното пътуване по-лесно, сближавайки общностите на двата бряга, водейки до увеличена интеграция на граничните региони в рамките на съответните страни, спомагайки за по-голяма интеграция на граничния регион като цяло и генерирайки социално-икономическо развитие.

Специфичната цел при изпълнението на строителните работи за пристанищните съоръжения е подобряване на местната инфраструктура, с цел пристанището

Раст да бъде функциониращо, с което ще се осигури свободно движение на хора, стоки и услуги в граничната област.

Проектът ще обхване рехабилитацията на път 561D Гюбега-Байлесци-Раст-пристанище Раст и подобряване на съоръженията на пристанището:

- 32 км рехабилитация на пътен участък със следните уточнения:
 - 6.00 м шосеен път;
 - 2 x 0.75 м банкети;
- реконструирана и подходящо оборудвана сграда за ГКПП;
- свързващ път, дълъг 500 м и широк 6 м между DJ 561 D и кейовете;
- функциониращ акостиращ кей за пътници;
- функциониращ кей за товарене и разтоварване, 100 кв. м., снабден със стоманенобетонна платформа, с площ 1000 кв.м.
- паркинг с размери 100 x 100 м със стоманобетонна конструкция

Проектът ще финансира също така и супервизията по строителните дейности.

СПД приоритет 2: Икономическо развитие

Не се предвижда проект през 2004 г.

СПД приоритет 3: Опазване и управление на околната среда

ФАР BG-2004/016-783.01.02 и RO-2004/016-784.01.03

“Интегрирано управление на трансграничните подземни води в Добруджанския регион” (2,3 MEUR)

Водоносните слоеве на Добруджанския регион принадлежат към международния басейн на река Дунав и черноморския басейн, разположени по протежение на българо-румънската граница. И за двете страни водоносният слой представлява основен воден ресурс за питейна вода и напояване и двете страни срещат проблеми по отношение на качеството и количеството на водата.

Компонент 1: Техническа помощ за осигуряване на въвеждането на Директивата 2000/60/ЕЕС (Рамка за действие на Общността в областта на водната политика) и Директивата за подземните води:

- Идентифицирани и характеризирани на водоносни слоеве между България и Румъния включително химическия състав, количествения статус, човешкия фактор и влиянието му в съответствие с изискванията на Директива 2000/60/ЕЕС;
- Одобрена програма за съвместно наблюдение на трансграничните водоносни слоеве;
- Създаден Координационен комитет за граничните подземни води между България и Румъния в съответствие с изискванията на Директива

2000/60/ЕЕС и Конвенцията за опазване и използване на трансграничните водоизточници и международните езера;

- Информационна система, включваща обработка на данни, анализ и визуализация с интегриран ГИС подход, осигуряваща ефективна подкрепа при вземане на решения и управление на трансграничните води;
- Обучен персонал за управление на подземните води.

Компонент 2: Придобиване на оборудване за създаване на съвместна мониторингова и информационна система

Специфичната цел на този компонент е закупуване на оборудване за мониторинг на количеството и качеството с оглед унифициране на всички цели на мониторинга, техниките за вземане на проби, стандартите за наблюдение, методите и параметрите, система за контрол на качеството/осигуряване на качеството, оценка и тълкуване на данните.

Първият приоритет на проекта е наличието на действаща съвместна мониторингова и информационна система въз основа на одобрен списък от задачи от общ интерес. В рамките на този компонент приоритет ще бъде даден на инвестициите, директно насочени към създаването на такива съвместни мониторингови и информационни системи. Проектът ще допринесе за изпълнението от страна на двете страни на изискванията на Директива 2000/60/ЕЕС за създаване на рамка за действие на Общността в областта на водната политика, но не може да покрие всички дейности по осигуряването на пълно съответствие. В случай, че са нужни допълващи мониторингови и информационни системи за достигане на такова съответствие, финансирането им ще бъде осигурено от други програми, включително Националните програми ФАР.

ФАР BG-2003/005-631.05: “Съвместен фонд за малки проекти” (0,800 MEUR) и ФАР RO-2003/005-701.06: “Съвместен фонд за малки проекти” (0,800 MEUR)

Съвместният фонд за малки проекти (СФМП) ще бъде създаден като гъвкав механизъм за финансиране на малки проекти или проекти от типа “хора-за-хора” имащи трансграничен ефект и отнасящи се до: бизнес сътрудничество, развитие на предприятията, трансфер на технологии и маркетинг, за малки и средни предприятия, обучение, заетост, здравен и културен обмен, подобряване на информационния поток и комуникации между граничните региони и т.н. С цел да се постигне необходимото въздействие, тези схеми трябва да бъдат приложени на базата на многогодишна перспектива. Ето защо и двете страни се съгласиха да се продължи тази инициатива и да се увеличи бюджетът и за всяка страна.

СФМП ще функционира следвайки Специфичните указания, разработени за програмния цикъл от 2000 година и одобрени от службите на Комисията (Делегациите на ЕК) и “Практическото ръководство за процедури по договаряне, финансирано от общия бюджет на Европейските Общности в

контекста на външни действия”. Двете страни ще изработят конкретни съвместни правила, които ще трябва да бъдат одобрени от Делегациите на ЕС в България и в Румъния.

Ключовите институции на СФМП са българската и румънската Изпълнителни агенции, които ще открият процедура за събиране на предложения, която трябва да бъде отворена и честна за всички организации, отговарящи на изискванията, Съвместния оценяващ комитет (СОК) и Секретариатите (Регионалните бюра по ТГС за СФМП).

Съответен екип от оценители ще оцени подадените предложения. Крайните решения се взимат на базата на препоръките от СОК.

Българският секретариат беше създаден в граничния район с център Русе, за да осигури ежедневен контакт и сътрудничество с бенефициентите по проектите. Бюрото има специфични задачи съгласно Указанията за СФМП.

Румънският секретариат беше учреден в граничния район с център Гюргево, за да осигури ежедневен контакт и сътрудничество с бенефициентите по проектите. Бюрото има специфични задачи съгласно Указанията за СФМП.

В много случаи, кандидатстващите с проекти ще се нуждаят от съществена подкрепа. За кандидатите може да бъдат организирани семинари с цел информиране и обучение, така че да се осигури висока степен на прозрачност и за да се насърчат предложенията с добро качество. Секретариатът ще назначи експерти, които да посещават потенциалните кандидати, с цел да им се предостави помощ, особено във връзка с такива въпроси като оценка на стойността на проектите.

СФМП е проектиран, за да направи достъпна за граничния регион помощ от общо 800 000 евро по програма ФАР за всяка граница. До 7 % от помощта по програма ФАР (максимум 56 000 евро за всяка страна) може да бъде използвана за разходи, свързани с подготовката, подбора, оценката и контрола на помощта. Необходимо е съфинансиране и то ще бъде един от критериите за допустимост на проектите съответствуват на изискванията. Минималното съфинансиране ще бъде 10 % от стойността на всеки малък проект. Проекти, вече частично финансирани от други програми на ЕС, не могат да получават помощ по тази програма ФАР.

Подкрепени дейности

ФАР BG-2004/016-783.01.04 (0,500 MEUR)	“Инструмент за подготовка на проекти”
---	--

Този проект ще осигури краткосрочна техническа помощ на Изпълнителната агенция за програмите ФАР-ТГС България – Румъния в България. Тази помощ се отнася за всички дейности, свързани с жизнения цикъл на проектите по ФАР – ТГС (идентификация, програмиране, договаряне, изпълнение и т.н.), включително и ревизия на документите на СФМП.

Изпълнителните звена, включени във фазата на програмиране, ще бъдат подкрепени с краткосрочна експертиза с цел изработване на необходимата подготвителна документация, предпроектни проучвания, технически чертежи, задания, технически спецификации и тръжни досиета и т.н.

Извлечени поуки:

Опитът с изпълнението на Програма ФАР ТГС в предишните години и оценката са довели до няколко общи поуки. Те са отразени в изготвянето и изпълнението на Програмата ФАР за Трансгранично сътрудничество България – Румъния за 2004 г. Най-важните поуки се отнасят до ограниченията върху българския и румънския административен капацитет. Друга ключова поука е, че успехът на проектите по ФАР, особено за институционално изграждане, зависи от приемствеността при служителите на високите нива и при тези на оперативно ниво.

По-конкретни поуки, свързани с отделни сектори или типове проекти, също са извлечени и са взети предвид в отделните проектни документации.

2. БЮДЖЕТ

2.1. Финансова таблица

2004 Програма ФАР за Трансгранично сътрудничество България – Румъния (М€)

CRIS номер	Цел	Бюджет по ФАР		
		Институционално изграждане	Инвестиции	Общо ФАР
	Транспортна инфраструктура			
BG-2004/016-783.01.01	Рехабилитация на път II-34 Плевен - Никопол	0	4.9	4.9
RO-2004/016-784.01.01	Подобряване на движението до граничен контролно-пропускателен пункт Търну Магуреле – Никопол чрез първична рехабилитация на участък DJ 546 между км 4+000 – 40+000	0.35	3.35	3.7
RO-2004/016-784.01.02	Подобряване на свързващата инфраструктура при ГКПП Раст-Лом	0.3	2.7	3.0
	Опазване и управление на околната среда			
BG-2004/016-783.01.02	Интегрирано управление на трансграничните подземни води в Добруджанския регион	0.8	1.0	1.8

RO-2004/016-784.01.03	Интегрирано управление на трансграничните подземни води в Добруджанския регион	0.1	0.4	0.5
	“Хора за хора”			
BG-2004/016-783.01.03	“Хора за хора”	0.8	0	0.8
RO-2004/016-784.01.04	“Хора за хора”	0.8	0	0.8
	Инструмент за подготовка на проекти			
BG-2004/016-783.01.04	Инструмент за подготовка на проекти	0.5	0	0.5
	ОБЩО	3.65	12.35	16.0

(Разпределението на стойностите по бюджетни линии е индикативно в границите по чл. 5 от МР за създаване на НФ)

2.2. Принципи на съ-финансиране

В съответствие с Насоките по ФАР, всички инвестиционни проекти по ФАР трябва да получават съ-финансиране от националния бюджет.

Делът на Общността може да достига до 75% от общия бюджет, отговарящ на критериите. Данъците не са елемент допустим за съ-финансиране.

Съ-финансиране за проекти за институционално изграждане се осигурява от страната-бенефициент, която поема определени инфраструктурни и оперативни разходи чрез финансиране на човешки и други ресурси, необходими за ефективното и ефикасно усвояване на помощта по ФАР.

3. ИЗПЪЛНИТЕЛНИ АГЕНЦИИ

3.1. В България, Изпълнителна агенция ще бъде Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), което ще носи цялостната отговорност по изпълнението на проектите, включително: одобрение на тръжни документи, критерии за оценка, оценка на офертите, подписване на договори, одобряване на фактури.

3.2. В Румъния, Изпълнителна агенция ще бъде Министерство на европейската интеграция чрез Дирекция “Трансгранично сътрудничество”, която ще носи цялостната отговорност по изпълнението на проектите, включително: одобрение на тръжни документи, критерии за оценка, оценка на офертите, подписване на договори, одобряване на фактури. Дирекция “Плащания” в същото министерство ще осъществява плащанията по фактура.

4. МЕРКИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО

4.1. Мерки по изпълнението в България

4.1.1. Метод на изпълнение

Изпълнението на програмата ще следва чл. 53 (1) b (втора алтернатива) от Финансовия регламент². Страната-бенефициент ще осигури условията, описани в чл. 164 (1) (a) - (e) от Финансовия регламент, да бъдат трайно изпълнени.

Преди акредитацията на Изпълнителните агенции предвидена в чл. 12 (2) от Регламент 1266/1999³, изборът на проекти, провеждането на търгове и договарянето на средства от страната-бенефициент ще бъдат обект на предварително одобрение от страна на Комисията.

4.1.2. Тръжни процедури

Тръжните процедури ще следват правилата в Част 2, раздел IV от Финансовия регламент и част 5 от Правилата за изпълнение⁴, както и Решение на Комисията SEC (2003) 387/2⁵.

² Регламент на Съвета (ЕС, Euratom) 1605/2002 от 25 юни 2002; OJ L 248; 16.9.2002; стр. 1

³ Регламент на Съвета (ЕС) 1266/1999 от 21 юни 1999; OJ L 161; 26.6.1999; стр. 68

⁴ Регламент на Комисията (ЕС, Euratom) 2342/2002 от 23 декември 2002; OJ L 357; 31.12.2002; стр. 1

Договарящите институции следва също така да спазват процедурните насоки и стандартните бланки и модели, заложи в “Практическото ръководство за договорните процедури, финансирани от общия бюджет на ЕК в контекста на външната помощ”, както е публикуван на Интернет-страницата на EuropeAid⁶ към датата на старта на съответната тръжна процедура.

В съответствие на чл. 164 от Финансовия регламент, Комисията може да реши да предостави на договарящите институции отговорности, свързани с децентрализирано управление на тръжните процедури в съответствие с процедури и насоки, които транспонират директиви за обществени поръчки на Европейския съюз.

4.2. Принципи на тръжни процедури за грантови схеми

За грантовите схеми в областта на икономическото и социално сближаване точните правила за изпълнението ще бъдат определени в съответните проектни фишове съгласно следните принципи:

Процедурите и форматите, които ще се използват при прилагането на схемите и възлагането на договорите, ще следват разпоредбите на правилата за Външна помощ на ЕК. По-конкретно, ще бъде отделено необходимото внимание на процеса на избор на печеливши проекти. Отделните грантове ще се отпускат в съответствие с правилата в глава 6 от Практическото ръководство, следвайки принципите на децентрализирано управление на Програма ФАР. Предварително одобрение на Делегацията на Европейската комисия в София ще е задължително преди акредитацията по Разширената децентрализирана система за изпълнение.

Компетентният Ръководител на програма, която се финансира по грантова схема, трябва да запази своите отговорности по договарянето и финансирането при изпълнението на схемите. В частност, Ръководителят на програма трябва официално да одобри обявата за участие в конкурс, апликационните форми, критериите за оценка, както и процеса на подбор и резултатите. Ръководителят на програма трябва също да подпише грантовите договори с бенефициентите и да осигури адекватно наблюдение и финансов контрол под своя отговорност. С тази уговорка, управлението на схемите може да бъде децентрализирано от Ръководителя на програма и предоставено на подходящи звена на секторно или регионално ниво.

Осъществяването на избраните проекти чрез извършване на строителни работи, доставки и услуги, които ще се превъзлагат от крайните бенефициенти на индивидуалните грантове, ще бъдат обект на тръжните правила на ЕК за Външна помощ към момента на изпълнението на гранта. Делегацията на

⁵ Решение на Комисията SEC (2003) 387/2 за общите условия за договори за услуги, доставки и строителство финансирани от общия бюджет на ЕС в процеса на сътрудничество с трети страни, приет на 25 март 2003 г.

⁶ Настоящ адрес: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/index_en.htm

Европейската комисия, след положителна оценка на капацитета на Изпълнителната агенция да управлява схемите финансово и административно по един добър и ефикасен начин⁷, може да отмени предварителното одобряване върху процеса на превъзлагане от страна на получателите на индивидуални грантове. Детайлни правила за ролята на Делегацията в горепосочения етап от договаряне на средствата ще се конкретизират по подходящ начин, чрез кореспонденция между Делегацията и националните власти, веднага след реализирането на горепосочената оценка.

Грантовите схеми не трябва да включват проекти, за които приносът на ФАР е по-малко от 50 000 евро и повече от 2 млн. евро. Тази долна граница може да бъде отменена в резултат на гореспоменатата оценка на капацитета на ИА да дава гаранции за правилно финансово управление. Долната граница не се прилага в случаите на НПО.

Финансовите ангажименти по отношение на ФАР ще се изпълняват от датата на подписване на грантовите договори от компетентния Ръководител на програма. Проектите трябва да бъдат напълно завършени преди изтичане на крайните срокове на съответния Финансов меморандум

4.3. Принципи за изпълнение на проекти за “Побратимяване”

Сумите, определени за проекти за “побратимяване”, ще покрият допустимите разходи (както са посочени в правилата, отнасящи се до “побратимяване”) за прилагане на работния план, съгласуван между страните-партньорки.

Допустимите разходи могат да включват разходи, направени от избраната страна-членка по време на подготовката на споразумението за побратимяване в периода между подписването на Финансовия меморандум и последното известие за финансово одобрение на споразумението.

4.4. Принципи за Фонд за малки проекти по ТГС

Фондът за малки проекти ще финансира проекти на стойност под 50 000 евро (финансиране по ФАР). Той няма да включва инвестиции, освен малки инфраструктури, които не генерират съществени нетни приходи.

При Фонда за малки проекти по ТГС, до 7 % от финансирането по ФАР могат да се използват за разходи, свързани с подготовката, подбора, оценката и мониторинга на помощта.

5. УПРАВЛЕНИЕ НА ПОМОЩТА В БЪЛГАРИЯ

5.1. Управление на проектите

5.1.1. Отговорности

Националният координатор на помощта (НКП) ще носи пълна отговорност за програмирането и мониторинга на програмите по ФАР.

⁷ Виж част 11 и Приложение 4 от Наръчника за програмиране по ФАР 2004 г.

Националният координатор на помощта и Националният ръководител носят обща отговорност за координацията между ФАР (включително ФАР/ТГС), ИСПА и САПАРД, както и Структурните и Кохезионния фонд.

Националният ръководител (НР) и Ръководителите на програми (РП) трябва да направят необходимото, така че програмите да се изпълняват съгласно процедурите, заложи в инструкциите на Комисията. Същите следва да осигурят и всички необходими договори за изпълнение на Финансовия меморандум да бъдат сключени в съответствие с правилата и стандартните документи за Външна помощ, които са в сила по време на изпълнението на проектите, както и в съответствие с правилата на Европейския съюз относно държавните помощи.

5.1.2. Размери на проектите

Всички проекти ще имат стойност по-голяма от 2 млн. евро, с изключение на тези за:

- Интегрирано управление на трансграничните подземни води в Добруджанския регион (BG 2004/016-783.01.02)
- Мерки “хора за хора” (2004/016-783.01.03);
- Инструмент за подготовка на проекти (BG 2004/016-783.01.04),

където съответното българско министерство не би могло да усвои 2 млн. евро.

5.1.3. Краен срок за сключване и изпълнение на договорите; краен срок за програмиране

- (1) Всички договори трябва да се сключат до 30 ноември 2006 г.
- (2) Изпълнението на всички договори трябва да приключи до 30 ноември 2007 г., с изключение на **30 ноември 2008 г.** за проект BG 2004/016-783.01.01 Рехабилитация на път II-34 Плевен – Никопол”.
- (3) При децентрализираната система за изпълнение пълното тръжно досие трябва да бъде предадено в Делегацията за одобрение не по-късно от 31 май 2006 г. В случай на неспазване на срока, страната-бенефициент докладва на СКН, който може да препоръча реалокация на средства в съответствие с чл. 5 от Меморандума за разбирателство за създаване на Национален фонд.

5.1.4. Оценка на въздействието върху околната среда и опазване на природата

Процедурите за оценка на въздействието върху околната среда, както е заложено в ЕИА-директива⁸, са напълно приложими за всички инвестиционни проекти, изпълнявани по програма ФАР. Ако ЕИА-директивата все още не е

⁸ DIR 85/337/ЕЕС; OJ L 175/40; 5.7.1985; изменена

напълно транспонирана, процедурите трябва да са сходни на тези, установени в горепосочената директива. Ако един проект попада в рамките на анекс 1 или анекс 2 на ЕИА-директивата, провеждането на процедура в съответствие с Директивата трябва да бъде документирано⁹.

Ако съществува вероятност изпълнението на проекта да окаже въздействие върху природен резерват, трябва да бъде извършена и документирана¹⁰ подходяща оценка според чл. 6 от Директивата за хабитатите.

Всички инвестиционни проекти трябва да бъдат изпълнени в съответствие с действащото екологично законодателство на Общността. Проектните фишове трябва да съдържат специфични клаузи за съответствие с европейско законодателство в областта на околната среда, според вида дейност, която се провежда в рамките на всеки инвестиционен проект.

5.2. Финансово управление

5.2.1. Принципи и отговорности

Националният Фонд (НФ) в Министерството на финансите, ръководен от Националния ръководител ще упражнява надзор върху финансовото управление на Програмата и ще бъде отговорен за докладване пред Европейската комисия. Националният ръководител носи пълна отговорност за финансовото управление и финансовата отчетност на средствата по ФАР до приключване на Програмата. Националният ръководител трябва да гарантира, че правилата, регламентите и процедурите на ФАР, отнасящи се за докладване и финансово управление се спазват и че е налице функционираща информационна система за проектите. Комисията ще преведе средства на Националния Фонд в съответствие с Меморандума за разбирателство, подписан между Комисията и Правителството на България през декември 1998 г.

Средствата ще бъдат прехвърлени след искане от страна на Националния ръководител в отделна банкова сметка, деноминирана в евро, която ще бъде открита и обслужвана от Националния Фонд в Централната банка или в гарантирана от Правителството банка. По принцип всички банкови сметки носят лихва. Лихвата се ре-инвестира в програмата.

5.2.2. Трансфер на средства към Национален фонд

Първо плащане¹¹ до 20% от средствата, които ще се управляват на местно ниво¹², ще бъдат преведени на Националния Фонд, след подписването на Финансовия меморандум и Финансовите споразумения между Националния Фонд и Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне. Освен това, Националният ръководител трябва да предостави на Комисията списък с назначените Ръководители на програма, както и описание

⁹ в Анекс ЕИА към съответния инвестиционен проектен фиш

¹⁰ в Анекс за съхраняване на природата към съответния инвестиционен проектен фиш

¹¹ Представява предварително финансиране, както е указано в чл 105 (1) в Правилата за изпълнение на Финансовия регламент

¹² Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

на съществуващата система, наблягайки на потока от информация между Националния Фонд и Изпълнителните агенции/Централното звено за финансиране и договаряне и начина, по който ще се осъществят плащанията между тях.

Две допълнителни плащания¹³ ще бъдат извършени в размер до 30% от средствата, които ще се управляват на местно ниво¹⁴. Второто плащане ще бъде задействано, когато 5% от бюджета¹⁵ са вече изплатени от Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне. Третото плащане може да бъде поискано, когато 35%¹⁶ от целия бюджет са вече разплатени.

Последното четвърто плащане ще бъде осъществено, когато 70% от средствата по целия бюджет¹⁷ са вече изплатени и всички договори са сключени.

По изключение, Националният ръководител може да поиска по-голям от съгласувания процент на средствата, когато това може да бъде обосновано от прогнозен паричен поток, който да показва, че предвиденият паричен поток за периода ще надхвърли прогнозирания процент. В случаите, когато общата сума от средствата депозирани в Националния фонд, Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне превишават 15% от общия бюджет на програмата, Комисията може по изключение да отпусне плащане, ако Националният ръководител предостави убедителни доказателства, че договорните задължения не могат да бъдат изпълнени без това плащане.

5.2.3. Трансфер на средства от Национален фонд към Изпълнителните агенции

Националният фонд ще превежда средства на Изпълнителните агенции, включително и на Централното звено за финансиране и договаряне в съответствие с Финансовите споразумения, подписани между Националния фонд и Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне. Банкови сметки за под-програми ще бъдат открити на името на съответната Изпълнителна агенция/Централното звено за финансиране и договаряне, отговорни за финансовото управление на под-програмата във връзка с чл. 13 от Меморандума за разбирателство за създаването на Национален фонд.

Доколкото Програмата следва децентрализираната система за изпълнение всяко отделно Финансово споразумение трябва да бъде парафирано предварително от Европейската Комисия. Когато Националният фонд е сам по себе си и разплащателен орган за Изпълнителната агенция и Централното звено за финансиране и договаряне, няма да има преводи на фондове от Националния фонд до Изпълнителната агенция/Централното звено за финансиране и договаряне. Всяка от Изпълнителните агенция и Централното звено за

¹³ Представяват предварително финансиране, както е указано в чл 105 (1) в Правилата за изпълнение на Финансовия регламент

¹⁴ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

¹⁵ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

¹⁶ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

¹⁷ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

финансиране и договаряне трябва да бъдат управлявана от Ръководител програма (РП), назначен от Националния ръководител, след консултация с НКП. РП ще бъде отговорен за всички операции, проведени от съответната Изпълнителна агенция/Централното звено за финансиране и договаряне.

5.2.4. Трансфер на средства към НФ за участие в Агенции и Програми на Общността

Не е приложимо

5.2.5. Плащания на други международни организации в случаите на съвместно управление или пряко финансиране

Не е приложимо

5.2.6. Плащания в случаите на клаузи за задържане на средства

При тези договори, които съдържат клаузи за задържане на средства (напр. за гаранционен период) по договора, общата сума от средствата по договорите (както е изчислена от Ръководителя на програма и установена от Комисията) ще се изплаща на Изпълнителната агенция преди крайния срок за приключване на програмата. Изпълнителната агенция поема пълна отговорност за депозиране на средствата преди последното плащане, както и за гарантиране, че средствата ще бъдат използвани за плащания свързани с клаузите по договора по предназначение, свързано с клаузи за задържане на средства по договора.

Изпълнителната агенция допълнително поема пълна отговорност спрямо изпълнителите, че ще изпълни задълженията, свързани с клаузите за задържане на средства. Средствата, които не са изплатени на изпълнителите след извършване на окончателните плащания, ще бъдат върнати обратно на Комисията.

5.2.7. Приключване на плащанията и осчетоводяване

Не по-късно от 8 месеца след приключване на изпълнението на договорите, Националният фонд представя окончателна декларация за изразходваните средства и атестация относно редовността, точността и истинността на преведените плащания. Крайният заверен разход трябва на този етап да съответства на първоначалната сума по договора, намалена с удържките и спестяванията, съгласувани с изпълнителя в процеса на изпълнение на договора. Това също трябва да изравни направени плащания плюс всякакви висящи суми, по сметката за задържани средства.

Ако плащанията, получени от Комисията надхвърлят крайния заверен разход, Националният фонд връща на Комисията надвишаването на сумата при подаване на окончателната декларация за изразходваните средства. Ако има висящи плащания (с изключение на средства по клаузите за задържане на средства по договора), НФ трябва да обоснове и прогнозира финализирането на плащанията. НФ докладва на тримесечие за средствата по клаузите за задържане на средства и на висящите плащания. Ако те не са изплатени на изпълнителя, се връщат на Комисията.

След оценка на окончателната декларация, Комисията преценява дали да изключи някой разход от плащанията на ЕС, ако той не е съобразен с правилата на ЕС.

Резултатите от проверките на Комисията и нейните заключения относно това дали да се изключат плащания се съобщават в писмен вид на НФ, който има един месец срок да отговори също в писмена форма.

Ако не се стигне до съгласие в едномесечен срок от получаването на отговора на НФ, Комисията решава и установява плащанията, които следва да бъдат изключени, вземайки под внимание най-вече установената степен на несъобразност, естеството и сериозността на нарушението, както и финансовите щети, претърпени от Комисията.

Следвайки взетото решение за плащанията, които следва да бъдат изключени, недопустимият разход се възстановява, без това да се отрази на мерките спрямо нарушенията и последващите финансови компенсации в съответствие с правилата на ЕС.

6. ДОГОВОРНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО В РУМЪНИЯ

6.1. Метод на изпълнение

Изпълнението на програмата ще следва чл. 53 (1) b (втора алтернатива) от Финансовия регламент¹⁸. Страната-бенефициент ще осигури условията, описани в чл. 164 (1) (a) - (e) от Финансовия регламент, да бъдат трайно изпълнени.

Преди акредитацията на Изпълнителните агенции предвидена в чл. 12 (2) от Регламент 1266/1999¹⁹, изборът на проекти, провеждането на търгове и договарянето на средства от страната-бенефициент ще бъдат обект на предварително одобрение от страна на Комисията.

6.2. Тръжни процедури

Тръжните процедури ще следват правилата в Част 2, раздел IV от Финансовия регламент и част 5 от Правилата за изпълнение²⁰, както и Решение на Комисията SEC (2003) 387/2²¹.

Договарящите институции следва също така да спазват процедурните насоки и стандартните бланки и модели, заложен в "Практическото ръководство за договорните процедури, финансирани от общия бюджет на ЕК в контекста на

¹⁸ Регламент на Съвета (ЕС, Euratom) 1605/2002 от 25 юни 2002; OJ L 248; 16.9.2002; стр.1

¹⁹ Регламент на Съвета (ЕС) 1266/1999 от 21 юни 1999; OJ L 161; 26.6.1999; стр. 68

²⁰ Регламент на Комисията (ЕС, Euratom) 2342/2002 от 23 декември 2002; OJ L 357; 31.12.2002; стр. 1

²¹ Решение на Комисията SEC (2003) 387/2 за общите условия за договори за услуги, доставки и строителство финансирани от общия бюджет на ЕС в процеса на сътрудничество с трети страни, приет на 25 март 2003 г.

външната помощ”, както е публикуван на Интернет-страницата на EuropeAid²² към датата на старта на съответната тръжна процедура.

В съответствие на чл. 164 от Финансовия регламент, Комисията може да реши да предостави на договарящите институции отговорности, свързани с децентрализирано управление на тръжните процедури в съответствие с процедури и насоки, които транспонират директиви за обществени поръчки на Европейския съюз.

6.3. Принципи на тръжни процедури за грантови схеми

За грантовите схеми в областта на икономическото и социално сближаване точните правила за изпълнението ще бъдат определени в съответните проектни фишове съгласно следните принципи:

Процедурите и форматите, които ще се използват при прилагането на схемите и възлагането на договорите, ще следват разпоредбите на правилата за Външна помощ на ЕК. По-конкретно, ще бъде отделено необходимото внимание на процеса на избор на печеливши проекти.

Отделните грантове ще се отпускат в съответствие с правилата в глава 6 от Практическото ръководство, следвайки принципите на децентрализирано управление на Програма ФАР. Предварително одобрение на Делегацията на Европейската комисия в София ще е задължително преди акредитацията по Разширената децентрализирана система за изпълнение.

Компетентният Ръководител на програма, която се финансира по грантова схема, трябва да запази своите отговорности по договарянето и финансирането при изпълнението на схемите. В частност, Ръководителят на програма трябва официално да одобри обява за участие в конкурс, апликационни форми, критерии за оценка, както и процеса на избиране и резултатите. Ръководителят на програма трябва също да подпише грантовите договори с бенефициентите и да осигури адекватно наблюдение и финансов контрол под своя отговорност. С тази уговорка, управлението на схемите може да бъде децентрализирано от Ръководителя на програма и предоставено на подходящи звена на секторно или регионално ниво.

Осъществяването на избраните проекти чрез извършване на строителни работи, доставки и услуги, които ще се превъзлагат от крайните бенефициенти на индивидуалните грантове, ще бъдат обект на тръжните правила на ЕК за Външна помощ към момента на изпълнението на гранта. Делегацията на Европейската комисия, след положителна оценка на капацитета на Изпълнителната агенция да управлява схемите финансово и административно по един добър и ефикасен начин²³, може да отмени предварителното одобряване върху процеса на превъзлагане от страна на получателите на индивидуални грантове. Детайлни правила за ролята на Делегацията в горепосочения етап от договаряне на средствата ще се конкретизират по

²² Настоящ адрес: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/index_en.htm

²³ Виж част 11 и Приложение 4 от Наръчника за програмиране по ФАР 2004 г.

подходящ начин, чрез кореспонденция между Делегацията и националните власти, веднага след реализирането на горепосочената оценка.

Грантовите схеми не трябва да включват проекти, за които приносът на ФАР е повече от 2 млн. евро и по-малко от 50 000 евро. Тази долна граница може да бъде отменена в резултат на гореспоменатата оценка на капацитета на ИА да дава гаранции за правилно финансово управление. Долната граница не се прилага в случаите на НПО.

Финансовите ангажименти по отношение на ФАР ще се изпълняват от датата на подписване на грантовите договори от компетентния Ръководител на програма. Проектите трябва да бъдат напълно завършени преди изтичане на крайните срокове на съответния Финансов меморандум

6.4. Принципи за изпълнение на проекти за “Побратимяване”

Сумите, определени за проекти за “побратимяване”, ще покрият допустимите разходи (както са посочени в правилата, отнасящи се до “побратимяване”) за прилагане на работния план, съгласуван между страните-партньорки.

Допустимите разходи могат да включват разходи, направени от избраната страна-членка по време на подготовката на споразумението за побратимяване в периода между подписването на Финансовия меморандум и последното известие за финансово одобрение на споразумението.

6.5. Принципи за Фонд за малки проекти по ТГС

Фондът за малки проекти ще финансира проекти на стойност под 50 000 евро (финансиране по ФАР). Той няма да включва инвестиции, освен малки инфраструктури, които не генерират съществени нетни приходи.

При Фонда за малки проекти по ТГС, до 7 % от финансирането по ФАР могат да се използват за разходи, свързани с подготовката, подбора, оценката и мониторинга на помощта.

7. УПРАВЛЕНИЕ НА ПОМОЩТА В РУМЪНИЯ

7.1. Управление на проектите

7.1.1. Отговорности

Националният координатор на помощта (НКП) ще носи пълна отговорност за програмирането и мониторинга на програмите по ФАР.

Националният координатор на помощта и Националният ръководител носят обща отговорност за координацията между ФАР (включително ФАР/ТГС), ИСПА и САПАРД, както и Структурните и Кохезионния фонд.

Националният ръководител (НР) и Ръководителите на програми (РП) трябва да направят необходимото, така че програмите да се изпълняват съгласно процедурите, заложи в инструкциите на Комисията. Същите следва да осигурят и всички необходими договори за изпълнение на Финансовия

меморандум да бъдат сключени в съответствие с правилата и стандартните документи за Външна помощ, които са в сила по време на изпълнението на проектите, както и в съответствие с правилата на Европейския съюз относно държавните помощи.

7.1.2. Размери на проектите

Всички проекти ще имат стойност по-голяма от 2 млн. евро, с изключение на тези за:

- Интегрирано управление на трансграничните подземни води в Добруджанския регион (RO 2004/016-784.01.03);
- Мерки “хора за хора” (RO 2004/016-784.01.04),

където съответното румънско министерство не би могло да усвои 2 млн. евро.

7.1.3. Краен срок за сключване и изпълнение на договорите; краен срок за програмиране

- (1) Всички договори трябва да се сключат до 30 ноември 2006 г.
- (2) Изпълнението на всички договори трябва да приключи до 30 ноември 2007 г., с изключение на **30 ноември 2008 г.** за проекти RO 2004/016-784.01.01 Подобряване на движението до граничен контролно-пропускателен пункт Търну Магуреле – Никопол и RO 2004/016-784.01.02 Подобряване на свързващата инфраструктура при ГКПП Раст-Лом.
- (3) При децентрализираната система за изпълнение пълното тръжно досие трябва да бъде предадено в Делегацията за одобрение не по-късно от 31 май 2006 г. В случай на неспазване на срока, страната-бенефициент докладва на СКН, който може да препоръча реалокация на средства в съответствие с чл. 5 от Меморандума за разбирателство за създаване на Национален фонд.

7.1.4. Оценка на въздействието върху околната среда и опазване на природата

Процедурите за оценка на въздействието върху околната среда, както е заложено в ЕІА-директива²⁴, са напълно приложими за всички инвестиционни проекти, изпълнявани по програма ФАР. Ако ЕІА-директивата все още не е напълно транспонирана, процедурите трябва да са сходни на тези, установени в горепосочената директива. Ако един проект попада в рамките на анекс 1 или анекс 2 на ЕІА-директивата, провеждането на процедура в съответствие с Директивата трябва да бъде документирано²⁵.

²⁴ DIR 85/337/ЕЕС; OJ L 175/40; 5.7.1985; изменена

²⁵ в Анекс ЕІА към съответния инвестиционен проектен фиш

Ако съществува вероятност изпълнението на проекта да окаже въздействие върху природен резерват, трябва да бъде извършена и документирана²⁶ подходяща оценка според чл. 6 от Директивата за хабитатите.

Всички инвестиционни проекти трябва да бъдат изпълнени в съответствие с действащото екологично законодателство. Проектните фишове трябва да съдържат специфични клаузи за съответствие с европейско законодателство в областта на околната среда, според вида дейност, която се провежда в рамките на всеки инвестиционен проект.

7.2. Финансово управление

7.2.1. Принципи и отговорности

Националният Фонд (НФ) в Министерството на финансите, ръководен от Националния ръководител ще упражнява надзор върху финансовото управление на Програмата и ще бъде отговорен за докладване пред Европейската комисия. Националният ръководител носи пълна отговорност за финансовото управление и финансовата отчетност на средствата по ФАР до приключване на Програмата. Националният ръководител трябва да гарантира, че правилата, регламентите и процедурите на ФАР, отнасящи се за докладване и финансово управление се спазват и че е налице функционираща информационна система за проектите. Комисията ще преведе средства на Националния Фонд в съответствие с Меморандума за разбирателство, подписан между Комисията и Правителството на България през декември 1998 г.

Средствата ще бъдат прехвърлени след искане от страна на Националния ръководител в отделна банкова сметка, деноминирана в евро, която ще бъде открита и обслужвана от Националния Фонд в Централната банка или в гарантирана от Правителството банкова сметка. По принцип всички банкови сметки носят лихва. Лихвата се ре-инвестира в програмата.

7.2.2. Трансфер на средства към Национален фонд

Първо плащане²⁷ до 20% от средствата, които ще се управляват на местно ниво²⁸, ще бъдат преведени на Националния Фонд, след подписването на Финансовия меморандум и Финансовите споразумения между Националния Фонд и Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне. Освен това, Националният ръководител трябва да предостави на Комисията списък с назначените Ръководители на програма, както и описание на съществуващата система, наблягайки на потока от информация между Националния Фонд и Изпълнителните агенции, Централното звено за финансиране и договаряне и начина, по който ще се осъществят плащанията между тях.

²⁶ в Анекс за съхраняване на природата към съответния инвестиционен проектен фиш

²⁷ Представлява предварително финансиране, както е указано в чл 105 (1) в Правилата за изпълнение на Финансовия регламент

²⁸ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

Две допълнителни плащания²⁹ ще бъдат извършени в размер до 30% от средствата, които ще се управляват на местно ниво³⁰. Второто плащане ще бъде задействано, когато 5% от бюджета³¹ са вече изплатени от Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне. Третото плащане може да бъде поискано, когато 35%³² от целия бюджет са вече изплатени.

Последното четвърто плащане ще бъде осъществено, когато 70% от целия бюджет³³ са вече изплатени и всички договори са сключени.

По изключение, Националният ръководител може да поиска по-голям от съгласувания процент на средствата, когато това може да бъде обосновано от прогнозен паричен поток, който да показва, че предвиденият паричен поток за периода ще надхвърли прогнозирания процент. В случаите, когато общата сума от средствата депозирани в Националния фонд, Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне превишават 15% от общия бюджет на програмата, Комисията може по изключение да отпусне плащане, ако Националният ръководител предостави доказателства, че договорните задължения не могат да бъдат изпълнени без това плащане.

7.2.3. Трансфер на средства от Национален фонд към Изпълнителните агенции

Националният фонд ще превежда средства на Изпълнителните агенции, включително и на Централното звено за финансиране и договаряне в съответствие с Финансовите споразумения, подписани между Националния фонд и Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне. Банкови сметки за под-програми ще бъдат открити на името на съответната Изпълнителна агенция/Централното звено за финансиране и договаряне, отговорни за финансовото управление на под-програмата във връзка с чл. 13 от Меморандума за разбирателство за създаването на Национален фонд.

Доколкото Програмата следва децентрализираната система за изпълнение всяко отделно Финансово споразумение трябва да бъде подписано предварително от Европейската Комисия. Когато Националният фонд е сам по себе си и разплащателен орган за Изпълнителната агенция и Централното звено за финансиране и договаряне, няма да има преводи на фондове от Националния фонд до Изпълнителната агенция/Централното звено за финансиране и договаряне. Всяка от Изпълнителните агенция и Централното звено за финансиране и договаряне трябва да бъдат управлявана от Ръководител програма (РП), назначен от Националния ръководител, след консултация с НКП. РП ще бъде отговорен за всички операции, проведени от съответната Изпълнителна агенция/Централното звено за финансиране и договаряне.

²⁹ Представяват предварително финансиране, както е указано в чл 105 (1) в Правилата за изпълнение на Финансовия регламент

³⁰ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

³¹ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

³² Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

³³ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

7.2.4. Трансфер на средства към НФ за участие в Агенции и Програми на Общността

Не е приложимо

7.2.5. Плащания на други международни организации в случаите на съвместно управление или пряко финансиране

Не е приложимо

7.2.6. Плащания в случаите на клаузи за задържане на средства

При тези договори, които съдържат клаузи за задържане на средства (напр. за гаранционен период) по договора, общата сума от средствата по договорите (както е изчислена от Ръководителя на програма и установена от Комисията) ще се изплаща на Изпълнителната агенция преди крайния срок за приключване на програмата. Изпълнителната агенция поема пълна отговорност за депозиране на средствата преди последното плащане, както и за гарантиране, че средствата ще бъдат използвани за плащания свързани с клаузите по договора по предназначение свързано с клаузи за задържане на средства по договора. Изпълнителната агенция допълнително поема пълна отговорност спрямо изпълнителите, че ще изпълни задълженията, свързани с клаузите за задържане на средства. Средствата, които не са изплатени на изпълнителите след извършване на окончателните плащания, ще бъдат върнати обратно на Комисията.

7.2.7. Приключване на плащанията и осчетоводяване

Не по-късно от 8 месеца след приключване на изпълнението на договорите, Националният фонд представя окончателна декларация за изразходваните средства и атестация относно редовността, точността и истинността на преведените плащания. Крайният заверен разход трябва на този етап да съответства на първоначалната сума по договора, намалена с удържките и спестяванията, съгласувани с изпълнителя в процеса на изпълнение на договора. Това също трябва да изравни направени плащания плюс всякакви висящи суми, по сметката за задържани средства.

Ако плащанията, получени от Комисията надхвърлят крайния заверен разход, Националният фонд връща на Комисията надвишаването на сумата при предаването на окончателната декларация за изразходваните средства. Ако има висящи плащания (с изключение на средства по клаузите за задържане на средства по договора), НФ трябва да обоснове и прогнозира финализирането на плащанията. НФ докладва на тримесечие за средствата по клаузите за задържане на средства и на висящите плащания. Ако те не са изплатени на изпълнителя, се връщат на Комисията.

След оценка на окончателната декларация, Комисията преценява дали да изключи някой разход от плащанията на ЕС, ако той не е съобразен с правилата на ЕС.

Резултатите от проверките на Комисията и нейните заключения относно това дали да се изключат плащания се съобщават в писмен вид на НФ, който има един месец срок да отговори също в писмена форма.

Ако не се стигне до съгласие в едномесечен срок от получаването на отговора на НФ, Комисията решава и установява плащанията, които следва да бъдат изключени, вземайки под внимание най-вече установената степен на несъобразност, естеството и сериозността на нарушението, както и финансовите щети, претърпени от Комисията.

Следвайки взетото решение за плащанията, които следва да бъдат изключени, недопустимият разход се възстановява, без това да се отрази на мерките спрямо нарушенията и последващите финансови компенсации в съответствие с правилата на ЕС.

8. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Изпълнението на проектите ще бъде наблюдавано от Съвместен Комитет за Наблюдение (СКН). Той включва Националния Ръководител (НР), Националния координатор на помощта (НКП) и службите на Комисията. СКН ще провежда срещи поне веднъж годишно, за да прави преглед на всички програми, финансирани от ФАР, с оглед оценка на тяхното развитие по отношение на постигане на целите, залегнали във Финансовия меморандум и Партньорството за присъединяване. СКН може да препоръча смяна на приоритетите и/или преразпределение на средствата по ФАР. Освен това, СКН ще прави преглед веднъж годишно на напредъка на всички програми, подкрепяни чрез предприсъединителни инструменти на ЕС (ФАР, ИСПА и САПАРД).

За Програма ФАР, СКН ще бъде подпомаган от Секторни под-комитети за наблюдение (СПКН), които ще включват Националния координатор на помощта, Ръководителят програма за всяка Изпълнителна агенция (и където е приложимо - за Централното звено за финансиране и договаряне) и службите на Комисията. СПКН ще прави детайлен преглед на напредъка на всяка програма, включително нейните компоненти и договори, събрани от СКН в подходящи сектори за наблюдение. Всеки сектор ще бъде наблюдаван от един СПКН на базата на редовни доклади за наблюдение, изготвени от Изпълнителната агенция и междинни оценки, изготвени от независими оценители. СПКН ще представя препоръки върху аспекти на управлението и изготвянето на проекти, осигурявайки тяхното изпълнение. СПКН ще докладва на СКН, на който ще предоставя цялостни, подробни доклади за всички програми, финансирани по ФАР в съответния сектор.

Службите на Комисията ще осигурят изготвянето на последваща оценка след приключване на програмата.

9. ОДИТ, ФИНАНСОВ КОНТРОЛ, МЕРКИ ПРОТИВ ИЗМАМИ, ПРЕВАНТИВНИ И КОРЕКТИВНИ ДЕЙСТВИЯ

9.1. Супервизия и финансов контрол от страна на Комисията и Европейската сметна палата

Всички финансови меморандуми, както и произтичащите договори са предмет на надзор и финансов контрол от Комисията (включително и от Европейския офис за борба с измамите) и одити от Европейската сметна палата. Доколкото Разширената децентрализирана система за изпълнение все още не е налице в изпълнителните агенции на страната-бенефициент, са включени мерки, като предварителна проверка на търговете и договарянето от страна на делегацията в страната-бенефициент.

За осигуряване на ефективна защита на финансовите интереси на Общността, Комисията (включително и Европейския офис за борба с измамите) може да проведе проверки на място и инспекции съгласно процедурите, предвидени в Регламент 2185/96³⁴ на Общността (Евроатом, ЕС).

Гореописаните проверки и одити са приложими спрямо всички изпълнители и подизпълнители, които са получили средства на Общността.

Без да се намаляват отговорностите на Комисията и Сметната палата на ЕС³⁵, сметките и операциите на Националния фонд и, където е приложимо, на Централното звено за финансиране и договаряне, както и на всички съответни Изпълнителни агенции, могат да бъдат проверявани по преценка на Комисията от самата Комисия, или от външни одитори, наети от Комисията.

9.2. Задължения на страната- бенефициент

9.2.1. Одит и финансов контрол

С оглед осигуряване на добро финансово управление на средствата от ФАР, страната-бенефициент трябва да има система за управление и контрол на помощта в съответствие с общоприетите основни принципи и стандарти. Тази система трябва да покрива изискванията на чл. 164 от Финансовия регламент и в частност да адекватно да осигурява коректност, редовност и допустимост на исканията за подкрепа от Общността.

Системата за управление и контрол на страната-бенефициент трябва да осигурява достатъчно проследяване на одитната пътека, както е посочено в чл. 7 (2) на регламент 438/2001³⁶.

Компетентните национални власти за финансов контрол трябва да провеждат подходящ финансов контрол на всички институции, свързани с изпълнението на програмата.

Всяка година до Комисията ще бъдат изпращани план за одит, обобщение на резултатите и препоръките от проведените одити, както и заключения от

³⁴ Регламент на Общността (Евроатом, ЕС) 2185/96 от 11 ноември 1996 г., OJ L 292; 15.11.1996 г.; стр. 2

³⁵ както се посочва в Общите условия свързани с Финансовия меморандум приложен към Рамковото споразумение

³⁶ Регламент на Общността (Евроатом, ЕС) 438/2001 от 2 март 2001 г., OJ L 63; 03.03.2001 г.; стр. 21

изпълнението на препоръки от минали одити. Докладите от одита ще бъдат на разположение на Комисията.

9.2.2. Превантивни мерки

Страната-бенефициент трябва да предприеме всички необходими мерки за предотвратяване и противодействие на активните и пасивни корупционни³⁷ практики във всеки етап на тръжната процедура или за предоставяне на грант, както и по време на изпълнение на съответните договори.

Властите в страната-бенефициент, включително отговорните за изпълнение на задълженията по програмата, се ангажират да предприемат всички необходими мерки за да се избегне рискът от конфликт на интереси и незабавно да уведомят Комисията при наличието на такъв конфликт или ситуация, която може да доведе до такъв конфликт.

9.2.3. Мерки против измамите и корективни действия

Страните-бенефициенти на първо място носят отговорност за осигуряване на разследване и задоволително разрешаване на предполагаеми и истински случаи на измами и нередности, следвайки контролните механизми на страната или Общността.

Националните власти трябва да осигурят функционирането на меха низъм за контрол и отчитане, еквивалентен на предвидения в регламент 1681/94³⁸.

Конкретно, всички предполагаеми или истински случаи на измами³⁹ и нередности⁴⁰, както и всички свързани с тях мерки, предприети от съответната

³⁷ Активна корупция ще означава умишлено действие на този, който получава, директно или чрез посредник, предимство от всякакъв вид за себе си или за трета страна, за да действа или да се въздържа от действие съобразно задълженията си или в изпълнение на неговите функции, като официално лице, по начин който накърнява или има опасност да накърни финансовите интереси на ЕС.

Пасивна корупция ще означава умишлено действие на длъжностно лице, което директно или чрез посредник, изисква или получава предимства от всякакъв вид за себе си или трета страна, или приема обещание за такова предимство, за да действа или да се въздържа от действие съобразно задълженията си или в изпълнение на неговите функции като официално лице, по начин който накърнява или има опасност да накърни финансовите интереси на ЕС.

³⁸ Регламент на ЕК (ЕК) 1681/94 от 11 юли 1994 г.; 12.07.1994 г.; стр. 43

³⁹ Измама ще означава умишлено действие или пропуск свързан с: използване или представяне на грешни, некоректни или непълни отчети или документи, които водят до грешно разпределение или неправилно задържане на средства от общия бюджет на Общността или от управляваните от нея, или от нейно име, бюджети; непредставяне на информация в нарушение на конкретни задължения със същия ефект; некоректно използване за такива средства за цели различни от тези, за които са били отпуснати първоначално.

⁴⁰ Нередност ще означава всяко нарушение на разпоредбите на националното или европейското законодателство, на този Финансов меморандум или последващи договори, което е резултат от действие или пропуск на икономически посредник, и има или ще има ефект на накърняване на общия бюджет на Общността или на бюджети управлявани от нея, посредством нецелесъобразни разходи. Терминът "Европейско законодателство" в този контекст ще означава целостта от общи правила валидни за страните по Финансовия меморандум (напр. Европейските споразумения, Рамковите споразумения, Меморандума за разбирателство за създаване на Национален фонд и т.н.)

държавна институция, трябва да бъдат докладвани на службите на Комисията без забавяния. В случай, че няма предполагаеми или истински случаи на измами или нередности за докладване, страната-бенефициент следва да информира Комисията за този факт в срок до два месеца след края на всяко тримесечие.

В случай на нередност или измама, страната-бенефициент трябва да извърши необходимите финансови корекции, изискващи се във връзка с всяка конкретна нередност. Корекциите, направени от страната-бенефициент трябва да съдържат анулиране на цялата или на част от помощта от Общността. Фондовете на Общността, освободени по този начин могат да се използват отново от НФ за целите на програмата в съответствие с чл. 5 от Меморандума за разбирателство за създаване на НФ.

9.3 Възстановяване на средства в случаи на нарушение или измама

Всяко доказано нарушение⁴¹ или измама⁴², разкрити по време на изпълнението на проекта или при одит води до възстановяване на средствата на Комисията.

Ако след извършване на необходимите проверки, Комисията установи, че:

- (а) страната-бенефициент не е спазвала задълженията си да предотвратява, открива и коригира нарушенията или
- (б) изпълнението на проекта не обосновава част или цялата помощ или
- (в) има сериозни грешки в системите за управление или контрол, които водят до нарушения,

Комисията може да прекрати по-нататъшни плащания по програмата, и, заявявайки причините, да поиска от страната-бенефициент да представи коментари и, където се сметне за необходимо, да извърши корекции в рамките на определен срок.

Ако не се постигне съгласие до края на определения от Комисията срок и ако изисканите корекции не са налице, Комисията може, вземайки предвид коментарите на страната-бенефициент, да реши в тримесечен срок да:

- (а) намали или анулира плащанията по съответната програма, или
- (б) направи финансови корекции, изискващи се от анулирането на част или цялата помощ по въпросната програма.

Когато Комисията решава за стойността на корекцията, ще вземе предвид принципа на пропорционалност, вида нарушение и размера и финансовите последици на установените слабости в системите за управление и контрол на страната-бенефициент.

При липса на решение за изпълнение по точка (а) или (б), следващи плащания по програмата незабавно ще бъдат започнати отново.

Националният ръководител гарантира връщането на всички неупотребени или грешно изплатени суми в срок от 60 календарни дни от уведомяването. Ако той не изплати обратно дължимите на Комисията суми, страната-бенефициент дължи сумите на Комисията.

⁴¹ вж. горната дефиниция

⁴² вж. горната дефиниция

Лихви по дължимите суми за закъснели плащания ще се начисляват на невъзстановени суми, спазвайки Финансовия регламент.

10. ПРОЗРАЧНОСТ И ПУБЛИЧНОСТ

Съответният Ръководител програма ще бъде отговорен за осигуряване на всички необходими мерки, предприети за съответна публичност на всички дейности, финансирани от програмата. Това ще се извършва в тясно сътрудничество с Комисията. Повече подробности са изложени в Приложение “Прозрачност и Публичност” (приложено).

11. СПЕЦИАЛНИ УСЛОВИЯ

В случай, че поетите ангажименти не са изпълнени по причини, произтичащи от страна на българското правителство, Европейската комисия по своя преценка може да преразгледа програмата, така че да я анулира изцяло или части от нея и/или да преразпредели неизползваните средства за други цели съответстващи на целите на програма ФАР. Всеки проект за строителство ще включва подходящ независим строителен надзор.
